

Grundkurs och forskarutbildningskurs – aldrig mötas de två?

■ Rubrikens fråga gäller i allra högsta grad vid Karolinska institutet där uttalad hierarki råder mellan grundkurser och forskarutbildningskurser. Det säger sig självt att ju högre man klättrar i utbildningssystemet desto längre blir steget från grundkurserna.

Ett hot mot utbildningskvaliteten?

Eftersom detta påstående är självklart är universitetskurser således klart och tydligt uppdelade i allt från grundkurser till forskarutbildningskurser med respektive väl definierad målgrupp. Strikta antagningskrav håller ordning på systemet och motverkar sammanblandning – för hujedamej om de två skulle mötas!

Föreställ er om en kurs skulle ta in både forskarstuderande och grundkursstudenter. Vilket våldförande på undervisningskvaliteten! Ingen skulle ha glädje av utbytet och alla skulle gå olyckliga därifrån!

Erfarenheter av en kurs

Eller skulle de? Efter en kurs i International Health given på avdelningen för internationell hälsa (IHCAR) vid KI gick den brokiga skaran av studenter ut, uttryckligen nöjda efter att ha givit höga betyg i kursevalueringen till både kursledare och kursdeltagarna själva.

Till kursdeltagarna själva? Ja. Kursdeltagarna var nämligen en fascinerande blandning av studenter med varierande bakgrund, ursprung och ålder: masterstudenter, forskarstuderande och forskare; antropologer, immunologer och psykologer; från Kina, Chile och Kista; tjugooåringar, medelålders och ofödda ...

Potpurriet var möjligt tack vare en teknisk fint som IHCAR dribblat till sig i ekonomiskt kärva tider. En grundkurs ingående i programmet för Master of Public Health (MPH) hade slagits ihop med en fristående forskarutbildningskurs. Därmed hade studerande med vitt skilda bakgrunder, perspektiv och förväntningar samlats under ett och samma tak. Istället för att utmynna i kvalitets-sänkning, frustration och oundviklig katastrof, verkar kontentan ha blivit större än de ingående delarna, och 1+1 blev 3.

Hur kunde vi vara så nöjda?

Som ytterst nöjd kursdeltagare, och tillika disputerad forskare vid KI, vill jag härmed ge min förklaring till hur detta kan vara möjligt.

Efter många, långa och svåra år, böjd över provrör med osynligt innehåll vid en labbänk på KI, kom jag till slut fram till resultat intressanta nog att ge mej en doktorstitel. Utan att vilja gå den utsta-

Bilden ljuger – det blev inte kaos när två kurser blev en!

kade vägen mot Nobelpriset ville jag istället höja blicken från mikro- till makroperspektiv med vidare horisont än den som täcks av Stockholms stadshus.

Jag tänkte att mina dyrt inhämtade kunskaper om retrovirus kunde komma till nytta i kampen för mänskligheten på annat sätt än bakom laboratoriets vita dörrar med runda titthål mot yttervärlden. Jag vill arbeta med HIV/aids-frågor på global nivå. I mitt sökande efter nya mål hade jag lyckan att hamna på IHCARs fristående grundkurs i International Health, som visade sig vara en succé.

Blandningen en fördel

Det viktigaste skälet till kursens succé var dess blandning av deltagare. *Trots* olika bakgrunder hade var och en, av egna anledningar, stor glädje och nytta av kursen; *tack vare* olika bakgrunder kunde var och en bidra på ett ovärderligt sätt till den totala lärdomsmassan.

Svarta, döda siffror om undernärda barn i utvecklingsländer fick färg av levande berättelser om barnafödande i Swaziland; en gynekolog i Kambodja berättade om prostituerades synbarligt påtagliga besvär när vi diskuterade sexuell hälsa (eller ohälsa); en sjukhusföreståndare från Beijing personifierade rådande kulturskillnader gällande kinesisk barnbegränsningspolitik. På så vis har var och en av kursdeltagarna bidragit med synpunkter, ståndpunkter och ljuspunkter vid otaliga diskussioner som varit ovärderliga för kursens goda resultat.

Ytterligare ett exempel på behovet av gränsöverskridande kunskapsinhämtning är en doktorand på KTH inom akustisk teknologi/audiologi som behövde en grundkurs på läkarutbildningen om

innerörats anatomi, biokemi och fysiologi för att bättre kunna applicera sina akustiska teorier. Kontentan är att en grundkurs uppenbarligen kan försvara en plats inom forskarutbildningen. Karolinska institutet, som ledande lärosäte, borde stödja utbildning och förkovran, snarare än att sätta gränser efter gamla invanda mönster, inte minst då efterfrågan på tvärvetenskaplig kompetens växer.

Symtom, diagnos, bot

Den andra sidan av samma mynt representeras av dagens ekonomiska verklighet där kursledarna kämpar om studenterna.

Diagnosen visar att det är alltför få studenter som söker – eller snarare som kan antas – till kurserna, inte minst till följd av den topporienterade hierarkin. *Symtomen* är olönsamhet eller i värsta fall inställda kurser. *Botemedlet* är att anta fler studenter. *Receptet* för detta är ökad flexibilitet i systemet: blanda studenter på olika nivåer, ge kurser på engelska och anta utländska sökande. Låt sunt förnuft råda vid antagningar och sudda ut den begränsande linjen mellan högre och lägre utbildningar. Lösgör tyglarna och främja lärdom och kunskap från icke traditionellt håll.

Jag tror inte att systemet ändrar i kaos om det blir mer flexibelt och också anammar den ekonomiskt fattigare världens idéer vad gäller tillgång och efterfrågan, och tillika litar på individens sunda förnuft, visdom och erfarenhet att söka sina egna utbildningsvägar.

Kristina Wallengren
med dr, Stockholm
tinawallengren@yahoo.se